

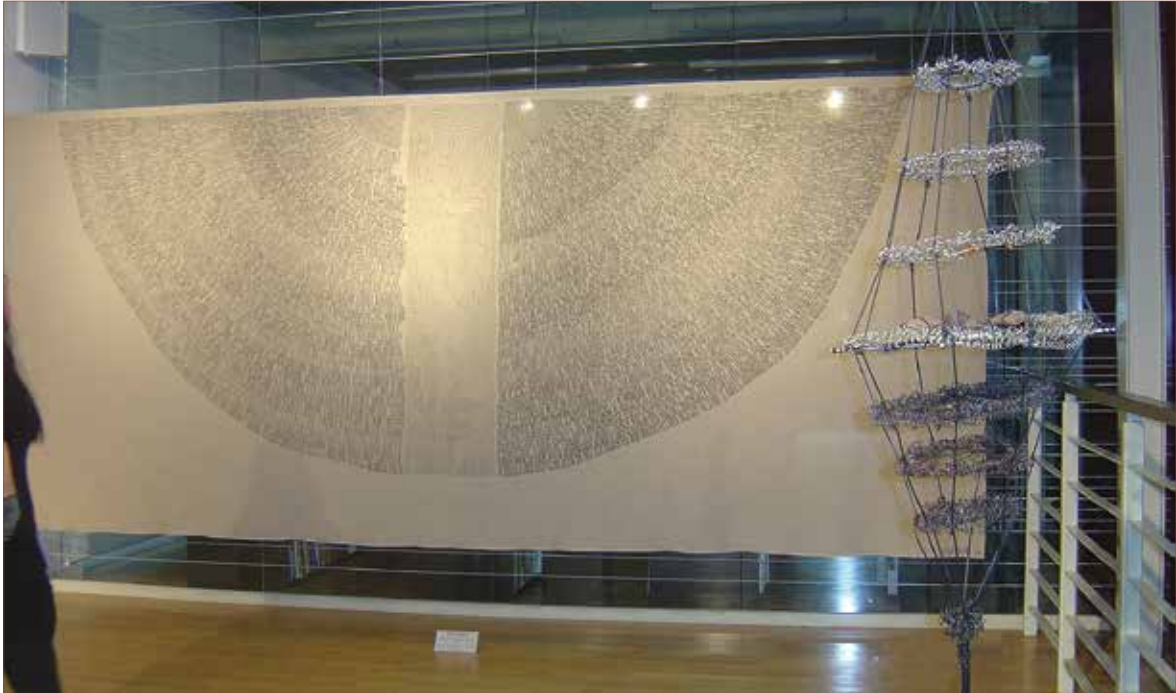
Cebula Anna

Łódź, a nemzetközi textilművészet lengyel fellegvára

Nagy erőfeszítések árán és még nagyobb elánnal újra megrendezésre került a Łódź-i Textilművészeti Triennále. Az 1973 óta rendezett kiállítás-sorozat az évek múlásával, ahogyan ez nálunk is történt, egyre kevesebb támogatást kap. Míg azonban a Szombathelyi Textilbiennálék, majd a 2003-tól megrendezett Textiltriennálék közös rendezvényei a Szombat-helyi Képtárnak, a Kulturális Alapítvány a Textilművészetért-nek és nagy mértékben az NKA pályázatai támogatják, addig Lengyelországban ez kizárólag Łódź város évi költségvetésének, pénzügyi lehetőségeinek függvénye. Ennek a bizonytalanságnak köszönhetően következett be az a szomorú esemény, hogy a Centralne Muzeum Włókiennictwa igazgatója, Norbert Zawisza – aki több mint 30

éve vezette nagy sikerrel az intézményt és rendezte meg egymás után a triennálékat – tiltakozása jeléül lemondott. Ezzel a textiles szakmát nagy veszteség érte. Természetesen az intézmény, amint azt írtam, kevesebb támogatással is tető alá hozta a nagy volumenű kiállítást, melyen 50 ország 341 művészeinek 427 alkotása szerepelt, több mint tíz kísérőrendezvénnyel tarkítva a 3 napos – fesztiválnak is nevezhető – textilünnepet.

A rendezők az idei triennálén is engem bíztak meg, hogy kiválasszam azt a három magyar alkotót, aki a lengyelországi nemzetközi rendezvényen képviseli hazánkat. A választásom Kókay Krisztina, Solti Gizella és Polgár Csaba művészekre esett. Kókay Krisztina Szt. István fiához, Imre herceghez írt intelmeit „írta fel” a magyar

Kókay Krisztina:
Palást
 (Szt. István
 intelmei)

koronázási palást formáját visszaadó lenvásznonra, melynek *Palást III.* címet adta. Solti Gizella *Barbár a kertben* című gobelinjével jelentkezett a kiállításra, míg Polgár Csaba a *Katyn-i lepel* című alkotásával, mely a már korábról ismert *Sennyei lepel* és *Békási lepel* fény-nyomat technikáját alkalmazta. Az utóbbival az 1940-es katyni tragédiának állított emléket, amikor a lengyel értelmiség színe-javát Sztálin parancsára kivégezték és tömegsírokba temették. Ugyanakkor megemlékezik a 2010-ben, a hetvenedik évfordulóra igyekvő – többek között a lengyel államfőt és prominens személyeket szállító – gép katasztrófájáról is. A munka monumentális, hiszen több mint 10 m². Az alap szövetre még egy fakított rátét darab is van applikálva. Sejtelmes figurák, szellemalakok néznek vissza a felfüggesztett műről a nézőre. Fák sziluettjei, sírgödör, ledöntött falak tégláinak kontúrjai. A mű egyértelműségét még növeli az eredeti, korabeli katonagombok alapján készült fémgombok sokasága, elhullatva a vásznon, mint ahogyan elhulltak a lövések eldördülésével az áldozatok. A személyes tárgyak közé tartozó kulcsok lenyomatai még drámaibbá teszik ezt az amúgy is gyásszal átítatott műalkotást. A lengyel közönséget megfogta Polgár Csaba erős érzelmekkel átítatott, a lengyel nép fájdalmával együtt érző, baráti magatartása. A nemzetközi

zsűri pedig elismerő oklevéllel díjazta a magyar alkotót. (2007-ben hasonló elismerésben a 12. Textiltriennálén Katona Szabó Erzsébet részesült *Fal* című bőr munkájával. 2010-ben pedig a 13. Textiltriennálén ismét magyar siker született, T. Doromboy Mária *Fölfelé* című, fémhálós tértextilje kapott díjat.)

A 14. Łódz-i Textiltriennálén különben több díjat is kiosztottak. Első helyezett, fődíjas lett a lengyel Magdalena Sobon *Mars* című alkotása, mely igazi tűzgolyóként izzott a kiállításon. Második helyezettek lettek: Lidia Choczaj (Lengyelország) *Kíváncsiság* című üveg és papír alkotóelemekből elkészített, térbe függesztett kompozíciójával, valamint Dorota Taranek (Lengyelország) *Kompozíció függőleges vonallal* című, jacquard technikával készült fali textiljével. Harmadik helyezést ért el Cyndi Hickok (USA) a már saját találmánynak mondható gépi hímzéses, selyemre applikált, a *Café de Musée* címet viselő munkájával, Daniela Krystyna Jalkiewicz (Lengyelország) fa és alumíniumból készült *Fullánk* című termunkája, valamint a Cseh Köztársaságból Renata Rozsilová a *Pokol* című, mély tónusokba játszó francia gobelinje.

A Textiltriennálának – ahogyan ezt már több mint tíz éve megszokhattuk – számos kísérőrendezvénye van. A megnyitó napján és a rákövetkező időszakban városszerte nyílnak a jobbnál jobb, érdekesebbnél érdekesebb kiállítások. Nem volt ez másképp ebben az évben sem. Mint nagy rendezvényeket, szeretném megemlíteni a 12. Lengyel Fal- és Tértextil Triennálét, a 10. Lengyel Minitextil Triennálét, valamint az újdonságnak számító YTAT (Young Textile Art Triennial) Fial Textilművészek Triennáléját.

Az ötlet – gondolom – abból az apropóból született, hogy az ifjú generáció Łódzban is, mint a szombathelyi triennálékon, mind kisebb létszámmal jelentkezett. A Fial Textilművészek Triennáléján, ezen a világviszonylatban is egyedülálló eseményen könnyítés, hogy a jelentkezőknek nem kell rendelkezniük művészi diplomával, hanem elegendő, ha a diplomamunkájukat vezető szakoktató javasolja az országos kurátornak, mely ennél a kiállításnál Harmati Hedvig volt, a MOME

textiltervező tanszékének vezetője. Az ő döntése alapján került ki a három fiatal textilművész-növendék, Kovács Mónika, Söptei Eszter és Véssey Anna Łódzba.

Zárszóként szeretném megemlíteni, hogy a több napig tartó textilkiállítás-maraton legkiemelkedőbb eseményét, véleményem szerint, a textilművészet lengyel és egyben nemzetközi nagyszonyának, Magdalena Abakanowicz-nak önálló kiállítása jelentette. Remélem, ahogy Szombathelyen megrendezésre kerül 2015-ben az 5. Textiltriennále, úgy Łódzban is lesz folytatása e jelentős szakmai felvonulásnak, és 2016-ban ismét részesei lehetünk a szakma kiemelkedő jelentőségű, łódz-i nemzetközi megmérettetésnek.

Polgár Csaba: *Katyin-i lepel*

